

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul actului normativ

Propunere legislativă privind consimțământul digital online, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniu.

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii prezentului act normativ

Prezenta propunere vizează introducerea în legislația națională a unui act normativ care să reglementeze exprimarea consimțământului digital online, diferit de semnătura electronică. De asemenea, prezenta propunere vizează facilitarea accesului la serviciile și instituțiile publice și private (notar, oficii poștale, sucursale bănci, etc.) a persoanelor care se află în incapacitate de a lua la cunoștință sau de a semna un document (persoane nevăzătoare, persoane neștiutoare de carte) prin punerea la dispoziție a unui serviciu de consimțământ digital, gratuit și universal.

1. Descrierea situației actuale

În România, conform Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, în primul trimestru al anului 2021, numărul total al persoanelor cu dizabilități ajungea la 856.069 persoane, dintre care 781.720 adulți. Din totalul persoanelor cu dizabilități, aproximativ 98,04% (839.313 persoane) sunt îngrijite de familie și/sau trăiesc independent, în timp ce 1,96% (16.756 persoane) se află în instituțiile publice rezidențiale de asistență socială. În prezent, accesul persoanelor cu dizabilități în instituțiile publice sau private nu se realizează așa cum ar trebui, deși este prevăzut în Legea 448/2006 precum și în Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, întrucât aceștia nu beneficiază de servicii personalizate, în funcție de nevoile lor și au nevoie de un însoțitor sau un tutore pentru a lua la cunoștință și a semna un document. În urma consultării cu reprezentanți ai societății civile am realizat că nevoia unui astfel de act normativ ce permite reglementări în vederea obținerii consimțământului persoanelor cu deficiențe este extrem de mare.

Spre exemplu, în cadrul consultării publice efectuate cu organizațiile neguvernamentale din România care activează în domeniu, a reieșit că o persoană cu deficiențe de vedere pentru a merge la bancă să ceară un împrumut sau pentru a-și deschide un cont bancar, are nevoie de un martor sau de un însoțitor care să îi citească documentul integral și să semneze pentru aceasta. În cazul în care, din diverse motive, aceasta merge singură, rămâne la latitudinea angajatului băncii sau a funcționarului public dacă documentele îi vor fi citite integral sau nu. Pentru a semna, într-un caz favorabil, acestea sunt ajutate și o pot face într-un chenar specific.

Totodată, în România sunt peste 250.000 de persoane neștiutoare de carte, ce se află în incapacitate

de a lua la cunoștință sau de a semna un document și au nevoie de servicii de asistență personalizate, care să le vină în ajutor.

De asemenea, în prezent orice cetățean este nevoit să meargă fizic în instituțiile publice sau private pentru a-și oferi consimțământul pe anumite înscrisuri, conform prevederilor legate. Prezenta propunere vine în ajutorul tuturor persoanelor, în special al celor cu deficiențe de vedere sau neștiutoare de carte și le facilitează tot procesul prin mijloace digitale online.

Prin *Legea 448/2006*, republicată, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, statul își asumă o serie de principii pe care este responsabil să le pună în practică. Printre acestea se numără:

- prevenirea și combaterea discriminării;
- egalizarea șanselor;
- responsabilizarea comunității;
- adaptarea societății la persoana cu handicap;
- abordarea centrată pe persoană în furnizarea de servicii;
- integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap, cu drepturi și obligații egale cu ale tuturor celorlalți membri ai societății, cu respectarea nevoilor specifice persoanelor cu handicap.

În articolul 67 din *Legea 448/2006* sunt precizate următoarele aspecte cu privire la operatorii de servicii bancare:

- Operatorii de servicii bancare au obligația să pună la dispoziția persoanelor cu handicap, la solicitarea acestora, extrase de cont și alte informații în formate accesibile;
- Angajații operatorilor de servicii bancare și poștale au obligația de a acorda asistență în completarea formularelor, la solicitarea persoanelor cu handicap.

Totodată, Articolul 9 denumit "*Accesibilitate*" din *Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități*, adoptată și în România, presupune printre altele:

"Pentru a da persoanelor cu dizabilități posibilitatea să trăiască independent și să participe pe deplin la toate aspectele vieții, statele părți vor lua măsurile adecvate pentru a asigura acestor persoane accesul, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, informație și mijloace de comunicare, inclusiv la tehnologiile și sistemele informatice și de comunicații și la alte facilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în zonele urbane, cât și rurale. Aceste măsuri, care includ identificarea și eliminarea obstacolelor și barierele față de accesul deplin, trebuie aplicate, printre altele, la:

- a) clădiri, drumuri, mijloace de transport și alte facilități interioare sau exterioare, inclusiv școli, locuințe, unități medicale și locuri de muncă;
- b) serviciile de informare, comunicații și de altă natură, inclusiv serviciile electronice și de urgență."

De asemenea, tot în *Convenția privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități*, Articolul 9 sunt menționate măsurile potrivite pe care statele părți le pot lua. Printre acestea se regăsesc:

- a) a elabora, promulga și monitoriza implementarea standardelor minime și instrucțiunilor pentru accesibilizarea facilităților și serviciilor deschise publicului sau oferite acestuia;
- b) a se asigura că entitățile private care oferă facilități și servicii deschise publicului sau oferite acestuia țin cont de toate aspectele legate de accesibilitate, pentru persoanele cu dizabilități;

- c) a asigura părților implicate formare pe problemele de accesibilitate cu care se confruntă persoanele cu dizabilități;
- d) a asigura, în clădiri și în alte spații publice, semne în limbaj Braille și forme ușor de citit și de înțeles;
- e) a furniza forme de asistență vie și intermediere, inclusiv ghizi, cititori și interpreți profesioniști de limbaj mimico-gestual, pentru a facilita accesul în clădiri și în alte spații publice;
- f) a promova alte forme adecvate de asistență și sprijin pentru persoanele cu dizabilități în vederea asigurării accesului acestora la informație;
- g) a promova accesul persoanelor cu dizabilități la noi tehnologii și sisteme informatice și de comunicații, inclusiv la internet;
- h) a promova proiectarea, dezvoltarea, producerea și distribuirea de tehnologii și sisteme informatice și de comunicații accesibile, încă din fazele incipiente, astfel încât aceste tehnologii și sisteme să devină accesibile la costuri minime.

Accesibilitatea constituie un factor important și în *Strategia națională de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități (2014-2020)*, astfel că în a doua secțiune a documentului se pot regăsi următoarele obiective cu privire la informare și comunicare:

- asigurarea de către autoritățile publice a unor modalități de comunicare și informare accesibile persoanelor cu dizabilități (ex. interpretare mimico-gestuală, transpunerea în formate accesibile a documentelor oficiale ale autorităților publice, inclusiv afișajul public (scriere Braille, înregistrări audio, versiuni simplificate, scriere în caractere mari, pagini web accesibilizate);
- asigurarea unor servicii/activități de consultanță și instruire pentru factorii implicați în accesibilizarea domeniului informării și comunicării pentru persoanele cu dizabilități;
- informarea persoanelor cu dizabilități (a familiilor acestora, a tutorilor și a reprezentanților legali) și a publicului larg cu privire la drepturile cetățenești și modalitățile de accesibilizare a informației și comunicării.
- facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități la utilizarea tehnologiilor electronice moderne de informare, comunicare și învățare, inclusiv a tehnologiilor asistive (sprijin în achiziționarea echipamentelor, instruire pentru utilizarea acestora etc.);
- sprijinirea cercetării în domeniul tehnologiilor asistive (pentru persoanele cu dizabilități).

2. Schimbări preconizate

Prezentul act normativ are ca scop facilitarea accesului la serviciile și instituțiile publice și private (notar, oficii poștale, sucursale bănci) a persoanelor care se află în incapacitate de a lua la cunoștință sau de a semna un document (nevăzători, persoane neștiutoare de carte) prin punerea la dispoziție a unui serviciu digital online, gratuit și universal. Totodată, prezenta propunere consolidează cadrul normativ actual în domeniu.

În acest sens, toți cei care indiferent de motive nu își pot exprima consimțământul în maniera clasică prin înscris fizic, pe hârtie, pot apela la serviciul unic de autentificare, prin intermediul căruia se pot autentifica, pot lua la cunoștință documentele și își pot exprima acordul sau refuzul pe cele înscrise. În cazul în care beneficiarii serviciului de consimțământ digital online sunt de acord cu cele prezentate, aceștia nu vor mai avea nevoie de asistență sau de martori pentru întreg procesul. Procesul ar putea fi următorul:

- 1) Beneficiarii se prezintă în instituția publică sau privată;
- 2) Beneficiarii se autentifică pe platforma consimțământului digital online (CDO);
- 3) În cazul în care înscrisul este deja tipărit pe hârtie, este scanat pentru a fi trimis pe platforma CDO.
- 4) În cazul în care înscrisul este în format electronic, se trimite digitalizat către platformă;
- 5) Platforma CDO convertește fluxul digital scris în flux audio, acesta din urmă fiind trimis fie ca răspuns pe site în format audio, fie direct beneficiarilor prin e-mail;
- 6) Dacă beneficiarii doresc să asculte fluxul audio în incinta instituției și nu dispun de un aparat propriu pe care să-l folosească, funcționarii/angajații le vor pune la dispoziție un dispozitiv electronic pe care aceștia să-l folosească;
- 7) În cazul în care beneficiarii nu doresc să asculte fluxul audio în incintă, ei pot reveni la o dată ulterioară și pot relua procesul început în vederea finalizării acestuia;
- 8) După ascultare sau după reluarea procesului, beneficiarii își pot exprima acordul sau refuzul. Acordarea consimțământului se va realiza prin validare în mai mulți pași, care vor fi detaliați de către furnizorul de servicii (Serviciul de Telecomunicații Speciale).

3. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al prezentului act normativ

1. Impact macro-economic

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social

Actul normativ propus contribuie la facilitarea accesului la serviciile publice și private, integrarea categoriilor vizate (persoane cu deficiențe de vedere sau neștiutoare de carte) precum și la combaterea discriminării prin eliminarea necesității unui însoțitor, martor sau tutore. Totodată, serviciul de consimțământ digital online va putea fi folosit de către toți cei interesați, contribuind la reducerea birocrăției și digitalizarea de servicii.

4. Impact asupra mediului

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

În ceea ce privește impactul asupra bugetului de stat, am solicitat Ministerului de Finanțe în data de 28.10.2021, elaborarea unei fișe fiscale care să conțină impactul financiar, conform prevederilor art. 15 din Legea 500/2002 privind finanțele publice, pe care o anexăm prezentei expuneri de motive. Solicitarea a fost înregistrată cu numărul 659459/2021, iar răspunsul MF nr. 65221/2021 a fost comunicat în data de 01.11.2021 și se află în anexă la expunerea de motive.

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani	Media pe cinci ani
1	2	3 4 5 6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări			
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii			
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat			

b) bugete locale	
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	

7. Alte informații

Secțiunea a 5-a

Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor prezentului act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ):

- a) acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ;
- b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții;

Nu se abrogă niciun act normativ ci se modifică și se completează următoarele norme:

- Art. 268 "Rolul semnăturii" din Codul de procedură civilă;
- Art. 1045 "Autentificarea în situații particulare" din Codul civil;
- Art. 97 din Secțiunea Autentificarea înscrisurilor din Legea notarilor publici;
- Legea 448/2006 republicată, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap;

1¹. Compatibilitatea prezentului act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

2. Conformitatea prezentului act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

6. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Prezentul act normativ s-a realizat prin consultarea cu reprezentanți ai societății civile ca urmare a mesei rotunde care a avut loc online, în data de 01.07.2021, organizată de biroul parlamentar al deputatului Alin-Gabriel Apostol.

De asemenea, proiectul a fost prezentat și dezbătut în data de 24.09.2021 cu Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, cu Autoritatea pentru Digitalizarea României, căreia i-a fost solicitat un punct de vedere scris în data de 05.10.2021, precum și cu Serviciul de Telecomunicații Speciale în data de 22.10.2021.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul prezentului act normativ

Consultarea prezentului act normativ a avut loc cu reprezentanți ai societății civile ce au ca preocupări accesibilizarea societății persoanelor cu dizabilități și a tuturor categoriilor de persoane care se află în incapacitate de a lua la cunoștință și a semna un document.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Prezentul act normativ nu se referă la acest lucru.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente.

Prezentul act normativ nu se referă la acest lucru.

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

6. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea prezentului act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării prezentului act normativ

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma

implementării prezentului act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

3. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ se vor realiza prin extinderea competențelor instituțiilor existente, fără a fi necesară înființarea unor structuri noi.

2. Alte informații

Nu sunt.

Față de cele prezentate, propunem spre dezbatere și adoptare propunerea legislativă privind consimțământul digital online, precum și modificarea și completarea unor acte normative în domeniu.

În plus față de cele menționate, anexăm prezentei expuneri de motive cercetarea și consultările care au fost efectuate anterior depunerii prezentului proiect legislativ.

Inițiator
dup. Alin Gabriel APOSTOL

